

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Theodōritu Episkopu Kyru Kai Eyagriu Scholastiku
Ekklesiastikē Istorìa, Eklogai Apo Tōn Istorion
Philostorgiu Kai Theodōru**

Theodoretus <Cyrrhensis>

Mogvntiae, 1679

XXIX. Qua occasione Eunomiani ab Arianis dirempti fuerint.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14162

σωθήκειν αὐτοὺς καὶ σύμφωνα δόξα φησὶ τῆ
 σωδὸν πάση. ὡς τε καὶ ἐκρίθημεν ἵνα ἅρα
 ἀκέρωτον, ἵνα ἅρα σωθῶσι καὶ ἐν δὲ ὡσὶν ὡς ἵ
 ἵππὸ πολλῶν χρόνων προσκαρτερήσαντες ἡμεῖς,
 ὅτι ἐδυσώπημεν αὐτοὺς ἀκολυθῆναι ταῖς ὡσὶ
 πᾶσι περὶ χειρὶ μὲν ἀνδρῶν ἀποφάσσει, τὸν κα-
 νόνα τῆ ἐκκλησίας τιμιώτερον ἡγούμενοι τῆς
 φιλίας τῶν ἀνδρῶν, ὡς ἵσαμεν καὶ αὐτῶν ἀκοι-
 νωσιάν. χρόνον εἰς τέττο διδόντες αὐτοῖς μῆ-
 νας ὅλους ἕξ, ὡς ἵππὸ φιλῶ καὶ μέγιστον,
 καὶ ὡς ἵππὸ θυμῶν ἐνώσεως καὶ συμφωνίας τῆς
 πρὸς τὴν συνόδον ἵνα εἴσω τῆς δοθείσης αὐτοῖς
 ὡς ἵππὸ ἐσμῶν ἐπιστρέψαντες, ἐλθόντες τὴν πρὸς
 ὡσὶ ἀδελφῶν αὐτῶν ὁμόνοιαν, καὶ συνθῶναι
 τοῖς ὡσὶ αὐτῶν ὡς ἵππὸ εἶσι, δεκτικὸς αὐτοὺς εἶναι τῆς
 ἐκκλησίας ἐδοκιμάσαμεν, καὶ ἐν ταῖς συνό-
 δοις, καὶ τὴν οἰκίαν παρρησίαν καὶ ἀγάπην πρὸς
 ἡμᾶς ἀπολαμβάνειν. εἴ ἵππὸ ἐπιμένουσιν ἀμείω-
 μένη τὰ τολμῶντες, καὶ φιλίαν ἀνθρώπων τῶν
 κανόνων τῆ ἐκκλησίας ἵππὸ πρὸς ἡμᾶς συμφω-
 νίας ὡς ἵππὸ μῆσαντες, τότε ἀλλοθίως αὐτοὺς
 ἡγούμεθα τῆ ἐπισκοπικῆς ἀξίας. κατὰ ἵππὸ
 ἵππὸ αὐτῶν ἵππὸ μὲν ὡσὶ, ἀναγκαῖον εἰς τὰς τόπους
 αὐτῶν ἑτέρας κατὰ ἵππὸ ἀπὸ ἐπισκόπων, ἵνα ἵππὸ
 ἵππὸ ἐσμῶν ἐκκλησία τὴν προσήκουσαν τάξιν λα-
 βῶσα συμφωνῆ πρὸς ἡμῶν, τῆ παύλα χόθεν
 ἐπισκόπων τὸν σύνδεσμον τῆ ἀγάπης φυλα-
 τῶν, διὰ τῆ λέγειν τὰ αὐτῶν, καθήρησμένους
 τῶ ἀπὸ τοῖς καὶ τῆ αὐτῶν γνώμη ἵνα ἐν γνώσκῃ
 τὰ τῆ συνόδου δόξαντα, ταῦτα πρὸς τὴν σὺν
 ἵππὸ λαβεῖαν ἐπέσειλαμεν ἵππὸ ἐν χόθεν τὰ σε
 διαφυλάττειν, χόθεν χόθεν εἰρηνικῶς καὶ
 ἐν εἴσεως κυβερνᾶν τὰς ἵππὸ ἐκκλησίας.

Κεφ. κθ'.

Ποία ὡς ἵππὸ τῶν εὐνομιανῶν τῶν ἁρειανῶν ἀπεχθόνιστον.

Τὸ δὲ τὸν εὐνόμιος ἐν τοῖς λόγοις ὡς ἵππὸ, καὶ
 θεῶ ἀνθρώπων ὀνομάζει, καὶ παμπόλλαις
 ἐν φημίαις γεναίρῃ ἀλλὰ τότε καὶ τοῖς ἀποκη-
 ρύτῃσι συνῶν. ἵππὸ παρ' αὐτῶν τὴν ἐπισκοπικὴν
 χειρὸς τῶν ἐν δέξατ' ἵππὸ ἵππὸ ἐν δόξιον ἵππὸ ἀ-
 κάκιον τοῖς ἐκρίθησαν ἐν νίκη τῆ θράκης συνθῆ-
 μενοι, ὡν ἐν τοῖς ἐμπροσθεν συγγραφεῖσιν
 ἐμνησθημεν, ἀντὶ τῆ ὡς ἵππὸ βασιλείων καὶ ἐλδύ-
 σιον, ἑτέρας ἐν ταῖς ἐκρίνων ἐκκλησίας ἐχει-
 ρεθῶσαν, καὶ τῆ μὲν ἄλλων ὡς ἵππὸ ἡγούμεναι
 μνησθῆναι μόνον ἵππὸ τὰ καὶ εὐνόμιον διηγῆ-

A Synodo concordem sententiam pro-
 merent. Diuq; sustinuumus, an forte
 audire, an intelligere ac flecti vellent.
 Sed cum longo tempore instantibus
 nobis ipsi minime flecterentur, nec
 prolatam in supradictum virum sen-
 tentiam sequi vellent: Ecclesiæ regu-
 lam amicitie illorum preferendam el-
 se ducentes, eos a communione alie-
 nos esse decrevimus: concessio eis sex
 mensium spatio ad emendationem ac
 pœnitentiam, & ob amorem unitatis
 consensionisq; cum synodo. Ac si qui-
 dem intra tempus ipsis indultum cor-
 recti, concordiam cum fratribus suis
 elegerint, & iis quæ de Aetio decreta
 sunt, consensum præbuerint, ab Eccle-
 siis suscipiantur, & in synodis pristina
 auctoritatem charitatemq; erga
 nos recuperent. Si vero perstiterint
 absque ullo pœnitentiæ sensu temera-
 ria facinora admittentes, & hominum
 amicitias Ecclesiæ regulis & mutue
 nobiscum concordie prætulerint, tunc
 alienos ab Episcopali dignitate eos esse
 censemus. His porro depositis, alii in
 eorum locum necessario erunt substi-
 tuendi, ut legitima Ecclesia competentem
 ordinem recipiens, secum ipsa
 consentiat: cunctis ubique Episcopis
 charitatis vinculum servantibus, ead-
 em dicendo, & in unam eandemque
 sententiam ac voluntatem conspiran-
 tibus. Ut igitur scias, quæ a synodo de-
 creta sunt, hæc ad tuam pietatem per-
 scripsimus: orantes, ut ista custodiens,
 Ecclesias tibi subiectas per gratiam
 Christi pacate ac legitime gubernes.

CAP. XXIX.

Qua occasione Eunomiani ab Arianis
 dirempti fuerint.

PROPRIO hunc Aetium Eunomius
 in libris suis extollit, & hominem
 Dei appellat, & quamplurimis exor-
 nat laudibus. Atq; is quidem cum illis
 ipsis a quibus damnatus est, eo tempo-
 re familiariter versabatur, & Episcopa-
 lem ordinationem ab iisdem suscepit.
 Eudoxius vero & Acacius cum reliquis
 ejusdem factionis, qui expositioni fidei
 apud Nicen in Thracia factæ, cujus su-
 pra meminimus, consenserant, Basilii
 & Eleusii loco alios in eorum Eccle-
 siis ordinarunt. Ac de aliis quidem su-
 perfluum esse arbitror commemorare.
 Ea vero sola, quæ ad Eunomium perti-
 nent, exponam. Cum superstitite adhuc

El eufio Eunomius Episcopatum Cyzi-
cenum invasisset, Eudoxius qui & Cy-
zicena plebis sanam fidem probe no-
berat, & Imperatorem indignari scie-
bat adversus eos qui unigenitum Dei
Filiū creatum esse dicerent, monuit
Eunomium, ut sententiam suam occul-
taret, nec eam illis aperiret qui accu-
sandi causas rimabantur. Opportunum
enim ajebat tempus nacti, ea quæ nunc
occultamus prædicabimus. Et ignaros
quidem docebimus: contradicentes
vero aut verbis flectemus, aut vi coge-
mus, aut penâ afficiemus. His moni-
tis obsecutus Eunomius, obscuritate
verborum involutam impietatem su-
am prædicare inst tuit. Sed qui Divinis
litteris apprime erant imbuti, cum in
illis sermonibus latentem fraudē anim-
advertent, ægre quidem ferebant: pa-
lam vero contradicere, audacia po-
tius quam prudentiæ esse existimabant.
Hæreticorum igitur specie domum ad
eum veniunt, rogantque, ut dogmatis
sui veritatem aperte ipsis exponeret,
nec pateretur ipsos discrepantibus do-
ctrinis huc & illuc circumferri. Tum
ille assumptâ fiduciâ, opinionem quam
celabat aperuit. At illi iniquum & pro-
fus impium facinus esse dixerunt, si non
& reliqui omnes quibus præerat, ejus
veritatis fierent participes. His ac si-
milibus verbis inductus Eunomius, in
concionibus Ecclesiasticis blasphemi-
am suam evulgavit. Tunc vero illi, zelo
fidei succensi Constantinopolim per-
gunt. Ac primum quidem Eunomium
apud Eudoxium accusarunt. Deinde
cum ille accusationem non admitte-
ret, Imperatorem adierunt, labem ab
Eunomio investam deplorantes. Ea
enim quæ ab isto dicerentur, Arii blas-
phemiam atque impietatem longe su-
perare ajebant. Hanc ob causam indi-
gnatus Imperator, Eudoxio præcepit
ut Eunomium ad se accerferet, & con-
victum sacerdotio privaret. Sed cum
Eudoxius, licet sapius ab accusatori-
bus interpellatus, moras necitere perse-
veraret, rursus illi Imperatorem con-
venerunt, querentes ac vociferantes
nihil eorum quæ imperata fuissent, Eu-
doxium præstitisse: sed tantam civita-
tem, quæ Eunomii blasphemias expo-
sita esset, ab illo negligi. Tunc Constans
Eudoxio ipsi exilium minatus est,
nisi Eunomium ad causam dicendam
evocaret, & de objectis criminibus
convictum pœna afficeret. Quibus

σομαι ἐπεὶ δὴ τῶν ζώντων ἐλδοσια τῶν κύριον
ἔλαβεν ὁ δυνόμιος, καὶ τὴν πλῆθους τῶν ὑγίαι-
νόντων ὁ δὲ δόξιος, καὶ τὸν βασιλέα θεώμιον
χαλεπαίνοντα καὶ τῶν κεκλιδῶν λειόνων τὸν μο-
νοχρῆ τὸν θεῶμιον, τὰ δυνόμια παρήνεσε κα-
κρῦψαι τὸ φρόνημα, καὶ μὴ δηλώσασθαι τοῖς
θηρωμένοις κατηγορίας πρὸς φασιν. καιρῶν
ἔφη λέυχηκότες, κηρύξομεν ἀνὸν κατὰ κρηπί-
μεν, καὶ εἴδω ἀνομιῶν διδάξομεν καὶ εἴδω ἀ-
πλεγόνας ἢ πείσομεν, ἢ καταναγκάσομεν, ἢ
κολάσομεν. ταῦτα πρὸς φασιν ὁ ταῖς ὑπο-
θήκας ὁ δυνόμιος. **Συνεσκίασιν ὁμοῦ**
Φερὲς τῶν ἀσέβων. ἀλλ' ὁ τοῖς θεοῖς ἐπιπα-
φείλες λόγοις, τῶν λεγομένων ὁρῶντες τὸ ὑπε-
ρον, εἰδὼν χεραμον μὲν ἀνὸν λέγον ἢ προφανῶς,
θερασύτη ὁ ἔργον εἰς ἀίχνης ὁνομιζόν. τῆς
ἐν αἰρετικῆς κακοδοξίας πεισμένοι προσω-
πεία, οἱ κὼν πρὸς εἰρήνην ἰκέτ' ἴδων, πρὸς φ-
νάς **Φρίων ἐκ τῆς δ' ὀνόματος τῶν ἀληθῶν,**
καὶ μὴ περὶ εἰδὼν τῆς δε κακῆς ταῖς διαφο-
ρας πρὸς φερόμενες διδασκαλίας ὁ ἴθαρση-
σας εἰς φησὶν ὁ κατὰ κρηπίε φρόνημα. ἀλλὰ ἢ
ἀδίκον ἔλεγον ἐκείνοι καὶ λίαν ἀνόσιον, μὴ ἀ-
πανίας εἴδω ὑπο ἀνὸν τελείας τῆς ἀληθείας
μελαχῆν. ὁ ἴθ' ἀνὸν κατὰ τοῖς καὶ τοῖς τοῖς τοῖς
**ὑποκαθεῖς λόγοις, ἐν τοῖς τῆς ἐκκλησίας συλ-
λόγοις τὴν βλασφημίαν ἐγόμενωση** ἐκείνοι
ἢ τῶν ζήλων τὰς ψυχὰς πρὸς φησὶν ἄλλες, εἰς τῆ
κων ἀνὸν ἐπολιν ἔδραμον. καὶ πρῶτον μὴ,
παρὶ δὲ δόξιος ἔργον ἴδων τὸν δυνόμιον ἐκείνους
ἢ μὴ πρὸς δεξάμενες, τὰ βασιλεῖ πρὸς εἰ-
ρήνην, τὴν παρ' ἐκείνους γινόμενω ἀπὸ δύνου-
το λῶδω. τῆς φρεῖς ἢ ἔλεγον βλασφημίας
δυσσεβῆσεν εἶναι τὰ πρὸς φησὶν λέγομενα.
συμωθεῖς ἴθ' ἰδέτοισ ὁ βασιλεῖς, ἀγαγῶ
ἰδὼν δυνόμιον τῶν δὲ δόξιος πρὸς εἰρήνην, καὶ δι-
λεγχόμενοι τῆς ἱερωσύνης γυμνώσαι. ἐπεὶ δὴ
ἢ πολλὰ καὶ ὑπο τῶν κατηγορῶν ὁ χλεμειος
ὁ εἰδὼν δόξιος ἀναδύομενος διείλετο, πρὸς φησὶν
πάλιν τῶ βασιλεῖ, ὁλοφύρεται καὶ βοῶντες
μηδ' ἐν ἴδων πρὸς εἰρήνην τὸν εἰδὼν δόξιος διδρακέ-
ναι, ἀλλὰ πᾶσι τὸς αὐτῶν πρὸς φησὶν ταῖς ἐυ-
νομίαις βλασφημίας ἐκδεδομένω. ὅτε κων-
σάντιος αὐτὸν εἰς ἐλάσιν ἠπάλησε τὸν εἰδὼν
δόξιος, εἰ μὴ τὸν ἐνόμιον ἀγαγῶν δικασοῖ, καὶ
εἰς ἐλάσιν ἔχόμενον ἐφ' οἷς ἠπάθη κολάσοι. ταῖ-
τῶν δέισας τὴν ἀπὸ φησὶν ὁ εἰδὼν δόξιος, φησὶν ὅτι

ἡ κυζικὴ τῶ ἐνομίῳ διὰ βραμμάτων ἐδήλωσε, καὶ ἐαυτὴν μὲν φεαδὴ μὴ πρὸς ἐνὶ ταῖς ὑποθήκαις ὁ ἵ ἐνομίῳ, δέοντας μὲν ὑπεχώρησε τὴν ἰ ἀπιάναν ἐκ ἐνεγκῶν, παροδοσίαν μὴν κατήγορῆ ἔ ἐυδοξίῃ. ἡ δὲ κλητὴς ἡ καὶ ἐαυτὸν καὶ τὸν ἀέποιον ἐλεγε. ἐπέλεθεν λοιπὸν ἰδιαν φραγείαν συνεστήσατο. ὅσοι γὰρ δὴ συνίστορες ἦσαν τὸν τοῖς δόγμασιν ἀντὶν συμφωνίας, ἐυδοξίῃ μὴν ἀπέστησαν, παροδοσίαν καὶ ἐργασκότες ἐνομίῳ ἵ συνετάχθησαν, καὶ τὴν ἐπωρυμίαν ἐξ ἐκείνης μετὰ τὴν ἡμερον ἐχεσιν ἐπέλεθεν αἰρέσεως ἀρχηγὸς γινόμενος ὁ ἐνομίῳ, ταῖς τ' ἀσεβείας παροδοσίαις τὴν ἀρεῖαν βλασφημίαν ἐπισημῶσεν. ὅτι ἵ πατὴρ φιλοθυμίας δαδύων ἰδιον συνεστήσατο σύλλογον, ἀντὶ τὰ πεπραγμένα βοᾷ. ἡνίκα μὴν γὰρ ἀέποιος ἀποκηρυχθεὶς ἐξηλάθη, ἐ συνεξήλαθεν ἐκείνῳ, καὶ τοῖς διδάσκαλον ἀντὶν ἐ θεῶ ἀνθρώπων ὀνομάζων, ἀλλὰ μεμνηκεν ἐυδοξίῳ συμπεφραγμένῳ. ἡνίκα ἵ ὁ ἀυλὸς δέικας εἰσεπέταχθη τ' ἀσεβείας, ἐκ ἐσερξέ τῆς συνόδου τὴν ψήφον. ἀλλ' ἐπισκόπος ἐχρήσθη καὶ περὶ ἐπιείκους, ὁ τ' ἐπισκοπικῆς ἀξίας γεγενημένῳ. ταῦτα μὴν ἐν ἐν κωνσταντίνῳ πόλει γέγραπῆ.

A minis perterritus Eudoxius, Eunomio per litteras significavit, ut Cyzico excederet, sibi que ipsi imputaret, quod monitis non paruisset. Eunomius igitur metu percussus, subduxit se quidem. Sed ignominiam iniquo animo ferens, Eudoxium proditionis accusavit; seq; & Actium injuria affectum esse dixit. Atque ex eo tempore propriam sectam constituit. Quotquot enim consensio- nis illorum in fidei doctrina conscii erant, ab Eudoxio quidem recesserunt, proditionem ejus damnantes: Eunomio vero sese adjunxerunt, & ex ejus nomine Eunomiani etiamnum appellantur. Abhinc Eunomius propriæ hæresis auctor factus, Arii blasphemiam nova impietatis accessione cumulavit. Cæterum ambitione & inanis gloriæ studio impullum propriam sectam illum condidisse, res ipsa indicat. Nam cum Actius damnatus atque ejectus est, ipse cum illo abire noluit, tametsi magistrum & hominem Dei cum appellaret: sed mansit conjunctus cum Eudoxio. Postquam vero impietatis pœna ipse affectus est, synodi sententiæ non acquievit: sed Episcopos ac presbyteros ordinavit, ipse Episcopali dignitate exutus. Et hæc quidem gesta sunt Constantinopoli.

Κεφ. λ'

Περὶ τῆς πολιορκίας τῆς Νισίβιδος, καὶ τῆς ἀποστολικῆς ἐπιτοκῆς ἀποστολικῆς πόλεως.

Σ Αὐτὸς ἵ πρὸς τὴν βασιλείαν καὶ ῥωμαίων στρατεύσαντῳ, ἀφίκετο εἰς τὴν ἀντιόχειαν ὁ κωνσταντίνος, ἀλείρας τὴν στρατιάν. ἐξήλασε ἵ τὰς πολεμίας ἐχ' ὁτῶν ῥωμαίων στρατῶν, ἀλλ' ὁτῶν πρὸς ῥωμαίους ἐσεβέντων θεῶν. τὸν ἵ τ' νίκης τρέπον ἐγὼ δ' ἡγήσομαι. νισίβιδος, ἡ ἀντιόχειαν μυγδονίας πνὲς ὀνομάζουσα, ἐν μεθόρῳ καὶ τ' πρὸς τὴν καὶ ῥωμαίων ἡγεμονίας. ταύτης ἐπισκόπος ἦν καὶ πολιάρχος ἐ στρατηγὸς ἰάκωβος, ὁ καὶ πρὸς ἐν ἐμνήσθη τῆς ἵ ἀποστολικῆς χάριτος τὰς ἀκρίβειας ἐστὶ ἡφίει. τέτρατας ἀξιαγάσας καὶ πολυμυθίας θαυμαστάς ἐν τῇ φιλοθεῶ ἰστορία συγγραψας, περὶ τὸν ὀμιαι καὶ παρὰ τὸν ἀνδρὶ τῶν ἀπαριθμησάσ. μίαν ἵ μόνον ἐγὼ, ἵ περὶ τὸν ἐνεκα διηγήματος. τὴν ὑπὸ τῆς κυβερνημένην πόλιν ῥωμαίους ὑποκειμένην ὁ πρὸς ἐπὶ ὀλιγότῳ στρατῶν ἐβδ-

CAP. XXX.

De obsidione Nisibis: & de Apostolica conversatione Jacobi Episcopi.

INTEREA vero cum Persarum rex Sapor Romanis bellum intulisset, Constantius collecto exercitu Antiochiam perrexit. Hostes vero profligavit, non exercitus Romanorum, sed piorum hominum apud Romanos degentium Deus. Quoniam autem modo victoria contigerit, hic exponam, Nisibis quam nonnulli Antiochiam Mygdoniæ appellant, urbs est in confinio Imperii Persarum ac Romanorum sita. Hujus Episcopus & servator & Dux erat Jacobus, cujus antea meministi qui Apostolicæ gratiæ radiis coruscabat. Cujus stupenda & celeberrima miracula, cum jam antea in Philotheo historia exposuerim, superfluum nunc arbitror & minime necessarium, eadem denuo commemorare. Unum duntaxat quod ad præsens institutum pertinet, narrabo. Urbem cui ille præerat, Romanis tunc subditum, Persarum exercitus obsidebat. Cumque